

การตีความศิลปะเชิงนามธรรมในบริบทสิ่งแวดล้อมร่วมสมัย

Somewhere else: Dream of Ocean

Interpreting Abstract Art in Contemporary Environmental Context

พศุตม์ กรณรัตน์สูตร

Pasutt Kanrattanasutra

สาขาจิตรกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

Painting, Faculty of Fine and Applied Arts, Suan Sunandha Rajabhat University

E-mail : Pasutt.ka@ssru.ac.th

(Received : May 2, 2025 Revised : Jun 6, 2025 Accepted : Jun 10, 2025)

บทคัดย่อ

งานวิจัยเรื่อง Somewhere else: Dream of Ocean การตีความศิลปะเชิงนามธรรมในบริบทสิ่งแวดล้อมร่วมสมัย มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษา และค้นคว้าปัญหาสิ่งแวดล้อมร่วมสมัย วิเคราะห์ข้อมูลปัญหาสิ่งแวดล้อม และแนวคิด แรงบันดาลใจของผลงาน Somewhere else: Dream of Ocean สร้างสรรค์ผลงานภาพพิมพ์นามธรรม สร้างความตระหนักรู้ และความเข้าใจเกี่ยวกับปัญหาสิ่งแวดล้อมร่วมสมัย วิธีดำเนินการวิจัยใช้แนวทางการวิจัยเชิงวิพากษ์ (Critical Analysis) โดยผสมผสานกรอบแนวคิดศิลปะเชิงนามธรรม และศิลปะเชิงนิเวศ ร่วมกับการศึกษาข้อมูลจากผู้จัดนิทรรศการ ศิลปินที่เกี่ยวข้อง การสัมภาษณ์เชิงลึกกับ Zhang Yatao ผู้จัดงานนิทรรศการศิลปะร่วมสมัยนานาชาติ The Blue Dream 2024 Sunrise at Sea และการวิเคราะห์ผลงานศิลปะเชิงเปรียบเทียบ เพื่อเข้าใจเจตนาารมณ์ และกระบวนการสร้างสรรค์ผลงาน ผลการวิจัยพบว่า ผลงาน "Somewhere else: Dream of Ocean" ที่สร้างด้วยเทคนิคภาพพิมพ์แกะไม้ สามารถถ่ายทอดแนวคิดเรื่องภาวะโลกร้อนและการเปลี่ยนแปลงของมหาสมุทรได้อย่างมีประสิทธิภาพผ่านการใช้สีเข้ม (สีดำและสีน้ำเงิน) ตัดกับโทนสีที่สื่อถึงน้ำทะเล โครงสร้างลายเส้นที่บิดเบือนและไหลเวียน และการจัดองค์ประกอบที่ให้ความรู้สึกเคลื่อนไหวและไม่แน่นอน ผลงานสร้างความตระหนักรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับปัญหาสิ่งแวดล้อมทางทะเล กระตุ้นให้เกิดความรู้สึกกังวล สงบ และใคร่ครวญต่ออนาคตของสิ่งแวดล้อม โดยเชื่อมโยงกับแนวคิดการเปลี่ยนแปลงทางธรรมชาติ การศึกษานี้แสดงให้เห็นว่าศิลปะเชิงนามธรรมสามารถเป็นเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพในการสื่อสารประเด็นสิ่งแวดล้อมร่วมสมัย และการบูรณาการเทคนิคดั้งเดิมกับแนวคิดร่วมสมัยสามารถสร้างมิติใหม่ในการสื่อสารทางศิลปะเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

คำสำคัญ: ศิลปะเชิงนามธรรม, สิ่งแวดล้อมร่วมสมัย, ความตระหนักรู้ด้านสิ่งแวดล้อม

Abstract

This research, titled "Somewhere else: Dream of Ocean Interpreting Abstract Art in Contemporary Environmental Context," aims to investigate contemporary environmental issues, analyze environmental problems and the conceptual framework underlying the artwork "Somewhere else: Dream of Ocean," create abstract printmaking works, and foster environmental awareness and understanding of contemporary environmental challenges. The research methodology employs a critical analysis approach, integrating theoretical frameworks of abstract art and eco-art, complemented by data collection from exhibition curators and related artists. The study incorporates in-depth interviews with Zhang Yatao, the Executive Curator of "The Blue Dream 2024: Sunrise at Sea" International Contemporary Art Exhibition, and comparative art analysis to comprehend the artistic intentions and creative processes. Findings demonstrate that "Somewhere else: Dream of Ocean," executed through woodcut printmaking technique, effectively communicates concepts of global warming and oceanic transformation through strategic employment of dark tones (black and blue) contrasted with maritime color palettes, distorted and flowing linear structures, and dynamic compositional arrangements that evoke movement and uncertainty. The artwork successfully generates environmental awareness regarding marine ecological issues, eliciting emotional responses of concern, tranquility, and contemplation about environmental futures while establishing connections with concepts of natural transformation. The work

demonstrates that abstract art functions as an efficacious instrument for communicating contemporary environmental discourse. The integration of traditional techniques with contemporary conceptual frameworks creates innovative dimensions in artistic communication for environmental conservation. This study contributes to the discourse on the role of abstract art in environmental awareness and offers new approaches for utilizing art as a medium for ecological communication within contemporary artistic practice.

Keywords: Abstract art, Contemporary environment, Environmental awareness

บทนำ

ปัญหาสิ่งแวดล้อมเป็นหนึ่งในประเด็นสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อโลกในศตวรรษที่ 21 โดยเฉพาะอย่างยิ่งภาวะโลกร้อนและการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศ ซึ่งก่อให้เกิดผลกระทบต่อระบบนิเวศและสังคมมนุษย์อย่างกว้างขวาง (Intergovernmental Panel on Climate Change [IPCC], 2021, p. 3-15) มหาสมุทรซึ่งครอบคลุมพื้นที่กว่าร้อยละ 70 ของพื้นผิวโลก กำลังเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วจากภาวะโลกร้อน การเพิ่มขึ้นของอุณหภูมิน้ำทะเล การละลายของน้ำแข็งขั้วโลก และการเพิ่มขึ้นของระดับน้ำทะเลล้วนเป็นผลจากกิจกรรมของมนุษย์ เช่น การปล่อยก๊าซเรือนกระจกและการทำลายทรัพยากรธรรมชาติ (National Aeronautics and Space Administration [NASA], 2023, p. 127-145) ผลกระทบเหล่านี้ไม่ได้เกิดขึ้นเฉพาะในระดับนิเวศวิทยาเท่านั้น แต่ยังส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตของมนุษย์ โดยเฉพาะชุมชนชายฝั่งที่ต้องเผชิญกับภัยพิบัติทางธรรมชาติที่รุนแรงขึ้น (Steffen et al., 2018, p. 8252-8259)

ศิลปะเป็นเครื่องมือสำคัญที่สามารถใช้ในการสร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับปัญหาสิ่งแวดล้อม ศิลปินจำนวนมากได้นำเสนอแนวคิดด้านสิ่งแวดล้อมผ่านงานศิลปะเพื่อกระตุ้นให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและสร้างบทสนทนาระหว่างมนุษย์กับธรรมชาติ (Gablik, 1991, p. 78-92) ศิลปะไม่เพียงแต่เป็นเครื่องมือในการสะท้อนความงามทางสุนทรียศาสตร์ แต่ยังเป็นสื่อกลางที่ช่วยสร้างความเข้าใจเชิงลึกเกี่ยวกับปัญหาทางสังคมและสิ่งแวดล้อม งานศิลปะสามารถกระตุ้นให้เกิดการรับรู้และการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้ชมได้โดยใช้สัญลักษณ์ องค์ประกอบ และแนวคิดที่สะท้อนถึงความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับธรรมชาติ (Berleant, 1992, p. 156-172)

งานวิจัยเรื่อง *Somewhere else: Dream of Ocean การตีความศิลปะเชิงนามธรรมในบริบทสิ่งแวดล้อมร่วมสมัย* มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหาสิ่งแวดล้อมทางทะเล และวิเคราะห์แนวคิดแรงบันดาลใจของผลงาน *Somewhere else: Dream of Ocean* โดยเน้นศึกษาการใช้สัญลักษณ์และองค์ประกอบศิลป์ในภาพพิมพ์ที่สื่อสารประเด็นภาวะโลกร้อนและมหาสมุทรที่เปลี่ยนแปลง นอกจากนี้ยังมุ่งเน้นการสร้างสรรคผลงานภาพพิมพ์นามธรรมที่แนวคิดสอดคล้องกับปัญหาสิ่งแวดล้อมทางทะเล รวมถึงการสร้างความตระหนักรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับปัญหาสิ่งแวดล้อมทางทะเลผ่านงานศิลปะ

การวิจัยนี้ใช้แนวทางการวิเคราะห์ผลงานศิลปะ โดยใช้กรอบแนวคิดศิลปะเชิงนามธรรมและสิ่งแวดล้อมศึกษา ข้อมูลของผู้จัดนิทรรศการ และศิลปินที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย เพื่อเข้าใจเจตนาและกระบวนการสร้างสรรค์ผลงาน จากการวิจัยพบว่า *Somewhere else: Dream of Ocean* ถ่ายทอดแนวคิดเกี่ยวกับภาวะโลกร้อนและการเปลี่ยนแปลงของมหาสมุทรผ่านการใช้สีเข้มที่ติดกับโทนสีที่สื่อถึงน้ำทะเล โครงสร้างลายเส้นที่บิดเบือน และการจัดองค์ประกอบที่ให้ความรู้สึกเคลื่อนไหว ซึ่งสามารถสร้างความตระหนักรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับปัญหาสิ่งแวดล้อมทางทะเล รวมถึงสร้างความรู้สึกกังวล สงบ หรือใคร่ครวญต่ออนาคตของสิ่งแวดล้อม ศิลปะสามารถเป็นเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพในการสื่อสารประเด็นสิ่งแวดล้อมร่วมสมัย งานศิลปะเชิงนามธรรมสามารถกระตุ้นให้ผู้ชมตั้งคำถามและตระหนักถึงปัญหาสิ่งแวดล้อมได้อย่างลึกซึ้ง งานวิจัยนี้จึงมีส่วนสำคัญในการเสนอแนวทางใหม่ในการใช้ศิลปะเป็นสื่อกลางในการสื่อสารประเด็นด้านสิ่งแวดล้อมทางทะเลในบริบทของศิลปะร่วมสมัย

งานวิจัยนี้มีคุณูปการหลายประการต่อวงการศิลปะและการศึกษาด้านสิ่งแวดล้อม ในแง่ของการนำเสนอรูปแบบเฉพาะในการใช้เทคนิคภาพพิมพ์แกะไม้แบบดั้งเดิมมาสื่อสารประเด็นสิ่งแวดล้อมร่วมสมัย นอกจากนี้ ยังช่วยเติมเต็มช่องว่างในการศึกษาเกี่ยวกับบทบาทของศิลปะนามธรรมในการสร้างความตระหนักรู้ด้านสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะในบริบทของศิลปินจากภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ซึ่งมีมุมมองและประสบการณ์เฉพาะต่อปัญหาสิ่งแวดล้อมทางทะเล งานวิจัยนี้จึงเป็นกรณีศึกษาสำคัญที่แสดงให้เห็นว่าศิลปะสามารถเป็นเครื่องมือในการสร้างการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและสิ่งแวดล้อมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษา และค้นคว้าปัญหาสิ่งแวดล้อมร่วมสมัย

2. เพื่อการวิเคราะห์ข้อมูลปัญหาสิ่งแวดล้อม และแนวคิด แรงบันดาลใจของผลงาน Somewhere else: Dream of Ocean
3. เพื่อสร้างสรรค์ผลงานภาพพิมพ์นามธรรม สร้างความตระหนักรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับปัญหาสิ่งแวดล้อมร่วมสมัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methods Research) โดยผสมผสานระหว่างการวิจัยเชิงคุณภาพ และการวิเคราะห์เชิงประจักษ์ ร่วมกับการวิจัยเชิงวิพากษ์ (Critical Research) ที่มุ่งเน้นการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างศิลปะกับการสื่อสารประเด็นสิ่งแวดล้อม โดยใช้กรอบทฤษฎีศิลปะเชิงนามธรรมและศิลปะเชิงนิเวศเป็นพื้นฐาน สามารถแบ่งขั้นตอนการดำเนินการวิจัยเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นตอนการศึกษา และพัฒนารอบแนวคิด

การดำเนินการศึกษา และทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับปัญหาสิ่งแวดล้อมร่วมสมัย โดยเฉพาะประเด็นภาวะโลกร้อน และการเปลี่ยนแปลงของมหาสมุทร รวมถึงการศึกษากรอบทฤษฎีศิลปะเชิงนามธรรม และศิลปะเชิงนิเวศเพื่อเป็นพื้นฐานในการวิเคราะห์ ขั้นตอนนี้ประกอบด้วยการพัฒนาแนวคิด และแรงบันดาลใจสำหรับผลงาน "Somewhere else: Dream of Ocean" โดยการสังเคราะห์ความรู้จากแหล่งข้อมูลทางวิชาการ และการศึกษาผลงานของศิลปินที่เกี่ยวข้อง เช่น Olafur Eliasson และ Agnes Denes เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ชัดเจนเกี่ยวกับบทบาทของศิลปะในการสื่อสารประเด็นสิ่งแวดล้อม

2. ขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงาน และเก็บรวบรวมข้อมูล

การสร้างสรรค์ผลงานภาพพิมพ์แกะไม้ "Somewhere else: Dream of Ocean" ขนาด 56 x 76 ซม. โดยใช้เทคนิคดั้งเดิมในการสื่อสารประเด็นร่วมสมัยเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงของมหาสมุทร ควบคู่ไปกับการเก็บรวบรวมข้อมูลผ่านการสัมภาษณ์เชิงลึกกับ Zhang Yatao ซึ่งดำรงตำแหน่ง Executive Curator ของนิทรรศการศิลปะร่วมสมัยนานาชาติ "The Blue Dream 2024: Sunrise at Sea" เพื่อเข้าใจบริบทและเจตนารมณ์ของการจัดนิทรรศการที่เกี่ยวข้องกับประเด็นสิ่งแวดล้อมทางทะเล การดำเนินการในขั้นตอนนี้ช่วยให้ได้ข้อมูลเชิงประจักษ์และข้อมูลเชิงคุณภาพที่จำเป็นสำหรับการวิเคราะห์

3. ขั้นตอนการวิเคราะห์ และตรวจสอบผลการวิจัย

การดำเนินการในขั้นตอนสุดท้ายประกอบด้วยการวิเคราะห์ผลงานศิลปะเชิงเปรียบเทียบ โดยใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) การวิเคราะห์ปรากฏการณ์วิทยา (Phenomenological Analysis) และการวิเคราะห์เชิงตีความ (Interpretive Analysis) เพื่อเข้าใจองค์ประกอบทางศิลปะ เทคนิค และความหมายเชิงสัญลักษณ์ของผลงาน รวมถึงการเปรียบเทียบกับผลงานของศิลปินอื่นในแนวคิดเดียวกันเพื่อหาความแตกต่างและความคล้ายคลึง รวมทั้งการตรวจสอบผลการวิจัยผ่านการนำเสนอผลงานในนิทรรศการนานาชาติ ซึ่งผลงานได้รับการคัดเลือกจากศิลปิน 33 คนจาก 9 ประเทศ แสดงให้เห็นถึงคุณภาพและความสำคัญของงานวิจัยในเวทีระดับสากล

ความสำคัญของการศึกษา

การวิจัยนี้มีความสำคัญเนื่องจากช่วยเติมเต็มองค์ความรู้เกี่ยวกับบทบาทของศิลปะร่วมสมัยในการสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับปัญหาสิ่งแวดล้อม และเสนอแนวทางสำหรับนักสร้างสรรค์และนักวิจัยที่สนใจใช้ศิลปะเป็นสื่อกลางในการสื่อสารประเด็นทางสังคมและสิ่งแวดล้อมในอนาคต ศิลปะสามารถเป็นช่องทางสำคัญที่ช่วยกระตุ้นให้เกิดความตระหนักรู้และสร้างแรงบันดาลใจในการอนุรักษ์ธรรมชาติได้ ซึ่งเป็นสิ่งที่จำเป็นอย่างยิ่งในยุคที่โลกกำลังเผชิญกับวิกฤติด้านสิ่งแวดล้อม

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

ศิลปะเชิงนามธรรมกับการตีความประเด็นสิ่งแวดล้อม

ศิลปะเชิงนามธรรม (Abstract Art) เป็นรูปแบบศิลปะที่ไม่ได้มุ่งเน้นการเลียนแบบธรรมชาติหรือสื่อสารผ่านรูปทรงที่ชัดเจน แต่เน้นการใช้สี รูปทรง และองค์ประกอบที่กระตุ้นอารมณ์และความคิดของผู้ชมให้เกิดการตีความในมิติที่ลึกซึ้งขึ้น (Danto, 1981) ศิลปะประเภทนี้เปิดโอกาสให้ผู้ชมสามารถสร้างความหมายของตนเองผ่านการเชื่อมโยงกับประสบการณ์และบริบทของแต่ละบุคคล ซึ่งทำให้สามารถใช้เป็นเครื่องมือในการสื่อสารประเด็นสิ่งแวดล้อมในมิติที่เป็นนามธรรมและมีพลังทางอารมณ์ (Arnheim, 1969)

งานศิลปะร่วมสมัย Somewhere else: Dream of Ocean (2024) ของผู้วิจัย เป็นตัวอย่างของการใช้ศิลปะเชิงนามธรรมในการสะท้อนปัญหาสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะประเด็นที่เกี่ยวข้องกับมหาสมุทรและผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ผลงานชิ้นนี้สร้างขึ้นจากเทคนิคภาพพิมพ์ไม้ (Woodcut Printmaking) ซึ่งเป็นกระบวนการสร้างสรรค์ที่ใช้พื้นผิวและร่องรอยของไม้เป็นองค์ประกอบสำคัญของภาพ โดยใช้เส้นสายที่ไหลเวียนและทวนซ้ำในการสะท้อนถึงความเคลื่อนไหวและความไม่แน่นอนของมหาสมุทร งานศิลปะชิ้นนี้มุ่งกระตุ้นให้ผู้ชมเกิดอารมณ์และความรู้สึกที่เกี่ยวข้องกับธรรมชาติของมหาสมุทร และตั้งคำถามเกี่ยวกับผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมที่เกิดขึ้นจากน้ำมือของมนุษย์

ศิลปะเชิงนิเวศและผลกระทบต่อความรู้ของผู้ชม

ศิลปะเชิงนิเวศ (Eco-Art) เป็นแนวทางการศิลปะที่มุ่งเน้นการเชื่อมโยงระหว่างศิลปะกับสิ่งแวดล้อม โดยมุ่งหวังให้ผู้ชมเกิดความตระหนักรู้เกี่ยวกับปัญหาด้านนิเวศวิทยา และสร้างความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับธรรมชาติ (Kagan, 2011) งานศิลปะในแนวคิดนี้มักใช้สื่อและเทคนิคที่สะท้อนถึงความเปราะบางของระบบนิเวศ เช่น การใช้วัสดุธรรมชาติ กระบวนการสร้างสรรค์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม หรือการนำเสนอแนวคิดที่กระตุ้นให้เกิดการตระหนักรู้เกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงทางธรรมชาติ

ในบริบทของงานวิจัยนี้ จะใช้กรอบแนวคิดด้านศิลปะเชิงนามธรรม ศิลปะเชิงนิเวศ และทฤษฎีการรับรู้ทางอารมณ์ (Aesthetic Experience) เพื่อศึกษาว่างานศิลปะสามารถกระตุ้นให้เกิดความตระหนักรู้และเชื่อมโยงผู้ชมกับปัญหาสิ่งแวดล้อมได้อย่างไร (Dewey, 1934) งานวิจัยนี้จะสำรวจแนวคิดที่แฝงอยู่ใน Somewhere else: Dream of Ocean รวมถึงวิเคราะห์กระบวนการสร้างสรรค์ของศิลปินและผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อการรับรู้ของผู้ชม

ศิลปินที่เกี่ยวข้อง

Olafur Eliasson (เกิด ค.ศ. 1967) เป็นศิลปินชาวเดนมาร์ก-ไอซ์แลนด์ที่ได้รับการยอมรับในระดับนานาชาติด้วยผลงานศิลปะติดตั้งขนาดใหญ่ที่บูรณาการศิลปะ วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี โดยเน้นการประยุกต์ใช้แสง สี และสภาพแวดล้อมในการสร้างสรรค์ผลงานเพื่อสร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (Olafur Eliasson, 1967) ผลงาน "Radiant existence sphere" (ค.ศ. 2022) เป็นประติมากรรมทรงกลมที่ประกอบด้วยแผ่นรูปสามเหลี่ยมจำนวนมากซึ่งจัดเรียงรอบจุดศูนย์กลางว่างเปล่า โดยมีแผ่นสีดำที่ภายนอกและโครงสร้างภายในที่มีความซับซ้อน ภายในประติมากรรมประกอบด้วยเลนส์เฟรเนลรูปสามเหลี่ยม กระดาษ และฟิลเตอร์สีที่ติดตั้งระหว่างเกลียวสแตนเลสสตีลสามชั้น ซึ่งสามารถสะท้อนสีที่แตกต่างกันตามมุมของแสงที่ส่องกระทบ การรับรู้ประติมากรรมจึงขึ้นอยู่กับตำแหน่งของผู้ชม โดยอาจปรากฏเป็นทรงกลมที่เปล่งแสงสีสดใสหรือลูกบอลสีเข้มที่ลอยในอากาศ พร้อมทั้งสร้างเงาลวดลายเรขาคณิตและสีบนผนังโดยรอบ (Studio Olafur Eliasson, 2022) ผลงานชิ้นนี้สืบทอดแนวคิดการสำรวจการรับรู้และปรากฏการณ์ทางแสงของ Eliasson โดยสร้างประสบการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปตามการเคลื่อนไหวของผู้ชม และเสนอมิติความซับซ้อนของการมองเห็นและปฏิสัมพันธ์ระหว่างแสง พื้นที่ และผู้ชม

ภาพที่ 1 : Radiant existence sphere, 2022 Studio Olafur Eliasson, Berlin, Photo: Hans-Georg Gaul

ที่มา : <https://olafureliasson.net/artwork/radiant-existence-sphere-2022/>

Agnes Denes (เกิด ค.ศ. 1931) เป็นศิลปินชาวฮังการี-อเมริกันที่ได้รับการยอมรับในฐานะผู้บุกเบิกสำคัญของศิลปะสิ่งแวดล้อม (Environmental Art) และศิลปะแผ่นดิน (Land Art) โดยได้รับการขนานนามว่าเป็นบรรพบุรุษของขบวนการศิลปะสิ่งแวดล้อมยุคแรกเริ่ม (TheCollector, 2023, p. 10) ผลงานสำคัญที่สุดของ Denes คือ "Wheatfield: A Confrontation" (ค.ศ. 1982) ซึ่งเป็นการสร้างไร้วาสาลีขนาด 2 เอเคอร์บนพื้นที่ถมขยะใน Battery Park ใจกลางแมนฮัตตัน ห่างจาก Wall Street เพียง 2 บล็อก (Agnes Denes Studio, 2011, p. 10) โครงการนี้ใช้เวลาหลายเดือนในการขนย้ายดิน 200 รถบรรทุก ขุดร่องเพาะปลูก 285 ร่อง และดูแลรักษาจนเก็บเกี่ยวข้าวสาลีได้มากกว่า 1,000 ปอนด์ Denes อธิบายว่าผลงานเป็นการสื่อสารเชิงสัญลักษณ์เกี่ยวกับอาหาร พลังงาน การพาณิชย์ การค้าโลก และเศรษฐศาสตร์โดยชี้ให้เห็นถึงการจัดการที่ผิดพลาด ความสิ้นเปลือง ความหิวโหยของโลก และความกังวลเรื่องระบบนิเวศ พื้นที่ปลูกข้าวสาลีมีมูลค่า 4.5 พันล้านดอลลาร์ ทำให้แต่ละเมล็ดมีต้นทุน 351.56 ดอลลาร์ จึงเป็นเมล็ดข้าวสาลีที่มีต้นทุนสูงที่สุดในประวัติศาสตร์ (CIRCA, 2025, p. 11) ผลงานชิ้นนี้กลายเป็นต้นแบบสำคัญของศิลปะที่ทำลายโครงสร้างอำนาจทุนนิยม และกระตุ้นให้เกิดมุมมองใหม่เกี่ยวกับความสำคัญของสิ่งแวดล้อมและความยุติธรรมทางสังคม (Artishock Revista, 2020, p. 11)

ภาพที่ 2 : Agnes Denes, Wheatfield – A Confrontation, Downtown Manhattan – The Harvest, 1982.

© Agnes Denes. Courtesy of the artist and Leslie Tonkonow Artworks + Projects, New York.

ที่มา : <https://circa.art/wheatfield-a-confrontation-and-its-monumental-legacy/>

ทั้งสองศิลปินมีอิทธิพลต่อการพัฒนาแนวคิดศิลปะเชิงนิเวศ และเป็นตัวอย่างของการใช้ศิลปะเป็นเครื่องมือในการสร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับปัญหาสิ่งแวดล้อม ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางของงานวิจัย Somewhere else: Dream of Ocean ที่ใช้ศิลปะเชิงนามธรรมในการสื่อสารประเด็นเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงของมหาสมุทร และสภาพภูมิอากาศ

บริบทของนิทรรศการ

นิทรรศการศิลปะร่วมสมัยนานาชาติ The "Blue Dream 2024-Sunrise at Sea" จัดแสดงที่ The Nordic Contemporary Art Center ได้รับแรงบันดาลใจจากหัวข้อหลักของ การประชุมมหาสมุทรเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ 2024 และ สัปดาห์มหาสมุทรนานาชาติเมืองเชียงใหม่ โดยเน้นสำรวจความเชื่อมโยงลึกซึ้งระหว่างมนุษย์กับท้องทะเล โดยเฉพาะบทบาทสำคัญของการอนุรักษ์ระบบนิเวศชายฝั่งที่มีต่อการพัฒนาสังคมและความสมดุลของสิ่งแวดล้อม ศิลปินจากนานาชาติประเทศจะใช้สภาพแวดล้อมที่เป็นเอกลักษณ์ของมหาสมุทรและพื้นที่ชายฝั่งเป็นแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะ ถ่ายทอดความสัมพันธ์อันซับซ้อนของการพึ่งพากันระหว่างมนุษย์และท้องทะเล รวมทั้งเรียกร้องให้เกิดการตระหนักรู้และปกป้องระบบนิเวศทางทะเล

ภาพที่ 3 : โปสเตอร์นิทรรศการ Blue Dream 2024 International Contemporary Art Exhibition
Dream Of Ocean2024 International Contemporary Art Exhibition
ที่มา : <https://www.52hrtt.com/zgts/n/w/info/G1730187134621# t=1730211816277>

ภาพที่ 4 : บัตรเชิญ Public Exhibition 2024.11.02-2024.12.28
ที่มา : <https://www.52hrtt.com/zets/n/w/info/G1730187134621#> t=1730211816277

คำสัมภาษณ์ของผู้จัดนิทรรศการ

Zhang Yatao ตำแหน่ง Executive Curator กล่าวไว้ในสื่อออนไลน์ของนิทรรศการว่า “ในช่วงห้าปีที่ผ่านมา นิทรรศการศิลปะนานาชาติ "Ocean Dreams" เป็นส่วนสำคัญของสัปดาห์ทะเลนานาชาติเซี่ยงไฮ้ และมีเหตุผลที่ดีที่ศิลปะมีวิีพิเศษในการทำให้ประเด็นที่ซับซ้อน เช่น การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ การอนุรักษ์ทางทะเล และความสัมพันธ์ของเรากับ

มหาสมุทร เข้าถึงได้ง่ายขึ้น มีอารมณ์ความรู้สึก และน่าสนใจ แทนที่การนำเสนอเพียงข้อมูลทางวิทยาศาสตร์หรือการอธิบายนโยบาย นิทรรศการนี้ใช้ความคิดสร้างสรรค์เพื่อเล่าเรื่องราวของมหาสมุทรในแบบที่สื่อถึงผู้คนจากทุกภูมิหลัง”

ทำไมถึงแวดลอมร่วมสมัยต้องเป็นศิลปะ?

“การอนุรักษ์ทางทะเล หลายเรื่องอาจดูเป็นเทคนิคหรือห่างไกลจากชีวิตประจำวัน แต่ศิลปะทำให้ประเด็นเหล่านี้มีชีวิตชีวาในแบบที่เข้าใจและเชื่อมโยงได้ง่ายขึ้น ไม่ว่าจะเป็นประติมากรรมที่ทำจากขยะในมหาสมุทร การจัดวางเสียงแบบสร้างประสบการณ์ที่อิงจากข้อมูลทางทะเลจริง หรือภาพวาดที่สะท้อนความสัมพันธ์ทางวัฒนธรรมที่แตกต่างกับทะเล ศิลปะช่วยให้ผู้คนรู้สึกบางอย่าง และความรู้สึกมักเป็นก้าวแรกสู่การลงมือทำ การสนทนาระดับโลก ในแต่ละปี นิทรรศการเชิญศิลปินจากทั่วโลก ตั้งแต่ประเทศนอร์ดิกที่เน้นเรื่องธารน้ำแข็งละลาย ไปจนถึงศิลปินเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่เน้นการทำลายแนวปะการัง และศิลปินจีนที่สำรวจประเพณีทางทะเลท้องถิ่นและความท้าทายทางนิเวศวิทยา ความหลากหลายของมุมมองนี้ทำให้นิทรรศการมีความเป็นนานาชาติอย่างแท้จริง แสดงให้เห็นว่าภูมิภาคต่างๆ ประสบและตอบสนองต่อประเด็นทางทะเลอย่างไร” อธิบายเพิ่มเติมจาก Zhang Yatao

การสนับสนุนจากสำนักงานพัฒนาทางทะเลสีเขียวหมิน เหตุผลสำคัญที่นิทรรศการนี้ยังคงดำเนินต่อไปคือการสนับสนุนอย่างเข้มแข็งจากสำนักงานพัฒนาทางทะเลสีเขียวหมิน การแสดงออกทางความคิดไม่ได้เฉพาะวิทยาศาสตร์ทางทะเลและนโยบาย แต่เข้าใจพลังของวัฒนธรรมในการสร้างความตระหนัก ต้องการให้การอนุรักษ์ทางทะเลเป็นสิ่งที่ผู้คนมีส่วนร่วม ไม่ใช่แค่ในการประชุม แต่ในชีวิตประจำวัน การผนวกนิทรรศการศิลปะเข้ากับสัปดาห์ทะเล ช่วยให้เข้าถึงผู้ชมได้กว้างขึ้น ไม่ใช่แค่ในวิทยาศาสตร์และผู้กำหนดนโยบาย แต่รวมถึงครอบครัว นักเรียน และประชาชนทั่วไป มากกว่าแค่การนิทรรศการ สิ่งที่ทำให้ "Ocean Dreams" พิเศษคือไม่ใช่แค่การนิทรรศการครั้งเดียวในแต่ละปี แต่เป็นส่วนหนึ่งของการเคลื่อนไหวที่ใหญ่กว่าในการผสมผสานศิลปะ ความยั่งยืน และการมีส่วนร่วมของสาธารณะ ตลอดหลายปีที่ผ่านมา มีการขยายตัวนอกเหนือจากพื้นที่แกลเลอรีแบบดั้งเดิม รวมถึงผลงานศิลปะเฉพาะพื้นที่ในบริเวณชายฝั่งและสวนพื้นที่ชุ่มน้ำ การจัดวางแบบมีปฏิสัมพันธ์โดยใช้ขยะจากมหาสมุทรที่นำมารีไซเคิล การประชุมเชิงปฏิบัติการและโครงการชุมชน นำผู้คนเข้าสู่กระบวนการสร้างสรรค์โดยตรง

“โครงการนี้มีใช้การจัดแสดงศิลปะ แต่เป็นการสร้างความตระหนักระยะยาวและสร้างแรงบันดาลใจให้เกิดการลงมือทำ และเมื่อนิทรรศการดำเนินต่อไป ก็มีศักยภาพสำหรับสิ่งที่ใหญ่กว่า เช่น การติดตั้งศิลปะสาธารณะถาวร การพำนักรักของศิลปิน และความร่วมมือที่ลึกซึ้งขึ้นระหว่างนักวิทยาศาสตร์ กลุ่มสิ่งแวดล้อม และนักสร้างสรรค์ ภาพรวมแก่นแท้ของ "Ocean Dreams" คือการใช้ความคิดสร้างสรรค์เพื่อจุดประกายการสนทนา ไม่ใช่แค่ในหมู่ศิลปิน แต่ข้ามวัฒนธรรม สาขาวิชา และชุมชน เป็นการทำให้การอนุรักษ์มหาสมุทรไม่ใช่แค่ความรับผิดชอบ แต่เป็นสิ่งที่ผู้คนรู้สึกเชื่อมโยงด้วยการสนับสนุนอย่างต่อเนื่องจากสำนักงานพัฒนาทางทะเลสีเขียวหมิน นิทรรศการกำลังเติบโตเป็นเวทีระดับโลกสำหรับศิลปะ และความตระหนักที่เน้นเรื่องมหาสมุทร จะเห็นได้ว่าทำไมนิทรรศการนี้จึงจัดต่อเนื่องทุกปี คำตอบคือเพราะมันได้ผล ศิลปะทำให้ผู้คนใส่ใจ และความใส่ใจนำไปสู่การเปลี่ยนแปลง” ข้อมูลจาก Zhang Yatao

“นิทรรศการศิลปะร่วมสมัยนานาชาติ Dream of Ocean-Sunrise on the Sea จัดขึ้นภายใต้หัวข้อหลักของ East Asian Sea Project (PEMSEA) และ Xiamen World Ocean Week (WOW) ประจำปี 2024 โดยจะสำรวจความสัมพันธ์อันลึกซึ้งระหว่างมนุษยชาติและมหาสมุทร นิทรรศการนี้เน้นเป็นพิเศษที่บทบาทสำคัญของการปกป้องระบบนิเวศชายฝั่งในการส่งเสริมการพัฒนาทางสังคมและรักษาสมดุลของระบบนิเวศ ศิลปินจากทั่วโลกจะสร้างสรรค์ผลงานที่ได้รับแรงบันดาลใจจากสภาพแวดล้อมเฉพาะตัวของมหาสมุทรและพื้นที่ชายฝั่ง แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ที่ซับซ้อนระหว่างมนุษย์และทะเล ขณะเดียวกันก็เรียกร้องให้มีการใส่ใจในการอนุรักษ์ระบบนิเวศทางทะเลมากขึ้น” จากบทสัมภาษณ์ Zhang Yatao

ผลงานของผู้วิจัย

ภาพที่ 5 : Somewhere else: Dream of Ocean, 2024 ขนาด 56 x 76 cm.

ที่มา : พศุทธิ์ กรรณรัตนสูตร, 2567

ภาพที่ 6 : Somewhere else: Dream of Ocean, 2024, 56 x 76 cm.

ที่มา : Zhang Yatao, Executive Curator

ผลงานของผู้วิจัยได้รับการคัดเลือกเข้าร่วมนิทรรศการศิลปะนานาชาติ Dream of Ocean: Sunrise on the Sea โดยมีศิลปินได้รับการคัดเลือกเข้าร่วม 33 คนจาก 9 ประเทศ ได้แก่ สาธารณรัฐประชาชนจีน เดนมาร์ก สวีเดน สหรัฐอเมริกา ฟิลิปปินส์ เยอรมนี อาร์เมเนีย ออสเตรเลีย และประเทศไทย ระหว่างวันที่ 29 ตุลาคม - 28 ธันวาคม 2567 และพิธีเปิดในวันที่ 2 พฤศจิกายน 2567 ณ Nordic Contemporary Art Center เมืองเซี่ยงไฮ้ มณฑลฝูเจี้ยน สาธารณรัฐประชาชนจีน

โดยมีแนวคิดของผลงานภาพพิมพ์ชิ้นนี้ว่า ภาวะโลกร้อนเป็นปัญหาที่ทำให้โลกเผชิญกับภัยพิบัติมากมายอันเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อมที่เกิดจากการกระทำของมนุษย์ ภาวะโลกร้อนเป็นแนวคิดที่ทำนายซึ่งตั้งคำถามต่อปัญหาสิ่งแวดล้อมและความยั่งยืน สะท้อนถึงความเชื่อมโยงระหว่างมนุษย์และธรรมชาติ และสร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับปัญหาสิ่งแวดล้อม

การวิเคราะห์ผลงานภาพพิมพ์ Somewhere else: Dream of Ocean, 2024

1. เทคนิคและองค์ประกอบทางศิลปะ

ผลงานชิ้นนี้ใช้เทคนิค ภาพพิมพ์แกะไม้ (Woodcut) ซึ่งเป็นกระบวนการพิมพ์ภาพจากแม่พิมพ์ไม้ที่ถูกแกะสลัก โทนสีที่ใช้เป็นหลักคือ สีดำ สีน้ำเงิน และสีขาว ที่สร้างบรรยากาศลึกลับ ลึกซึ้ง และเชื่อมโยงถึงมหาสมุทรเส้นสายและลวดลายที่กระจายไปทั่วภาพทำให้เกิดความรู้สึกของกระแสน้ำ การเคลื่อนไหว และการเปลี่ยนแปลง

2. แนวคิดและเนื้อหาของผลงาน

ชื่อผลงาน Somewhere else: Dream of Ocean (ที่อื่น: ความฝันแห่งมหาสมุทร) บ่งบอกถึงแนวคิดของการสำรวจจินตนาการ หรือแม้กระทั่งการหลีกเลี่ยงจากความเป็นจริง ภาวะโลกร้อนเป็นประเด็นหลักของผลงานชิ้นนี้ แสดงให้เห็นถึงผลกระทบของมนุษย์ที่มีต่อธรรมชาติและระบบนิเวศทางทะเล ลวดลายที่พิมพ์ทับซ้อนกัน เกิดเป็นมิติของน้ำหนักร่องรอยหรือภาษาคลายกับแผนที่หรือเส้นทางไหลของน้ำ สะท้อนถึงการละลายของน้ำแข็ง การเปลี่ยนแปลงของกระแสน้ำ หรือการเปลี่ยนแปลงของมหาสมุทร จากผลกระทบของภาวะโลกร้อน

3. ความหมายเชิงสัญลักษณ์

พื้นผิวที่มีร่องรอยหยาบและลายเส้นที่แตกกระจาย สื่อถึงรอยแผลของโลก ธรรมชาติที่ถูกทำลาย หรือสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนไป สีดำและน้ำเงินเข้ม อาจแสดงถึง มหาสมุทรที่ลึกลับและลึกซึ้ง รวมถึงความรู้สึกของความสูญเสียและความไม่แน่นอนของอนาคต พื้นที่สีขาวที่กระจัดกระจาย แทนภูเขาน้ำแข็งที่กำลังละลาย หรือช่องว่างที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงของธรรมชาติ

4. อิทธิพลทางศิลปะ

ผลงานชิ้นนี้มีลักษณะกึ่งนามธรรม (Abstract) ที่เน้น พื้นผิว ลวดลาย และสีสัน มากกว่าการเล่าเรื่องแบบตรงไปตรงมา ได้รับอิทธิพลจากแนวคิด Land Art หรือ Environmental Art ที่ให้ความสำคัญกับธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมใช้เทคนิคดั้งเดิมอย่างภาพพิมพ์แกะไม้มานำเสนอ ประเด็นร่วมสมัยเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมและภาวะโลกร้อน

5. ข้อสรุป

ผลงาน Somewhere else: Dream of Ocean, 2024 ของผู้วิจัย รูปแบบและแนวคิด ถ่ายทอดประเด็นของภาวะโลกร้อนผ่านการใช้เทคนิคภาพพิมพ์และองค์ประกอบเชิงสัญลักษณ์ เป็นงานศิลปะที่กระตุ้นให้ผู้ชม ตระหนักถึงความเปลี่ยนแปลงของธรรมชาติ และตั้งคำถามถึงอนาคตของโลกใบนี้

จากการศึกษาเอกสาร การวิเคราะห์เปรียบเทียบผลงาน "Somewhere else: Dream of Ocean"

ของพศุทธิ์ กรณรัตน์สูตร กับศิลปินท่านอื่นในบริบทของศิลปะเชิงนิเวศ

1. ด้านเทคนิคและสื่อ

ผลงานของผู้วิจัย ใช้เทคนิคภาพพิมพ์แกะไม้ (Woodcut) ซึ่งเป็นเทคนิคดั้งเดิม สร้างร่องรอยและพื้นผิวที่ สื่อถึงการเคลื่อนไหวของน้ำ

Olafur Eliasson ใช้แสง สี และการจัดวางในพื้นที่ (Installation) เน้นการสร้างประสบการณ์เชิงพื้นที่

Agnes Denes ใช้พื้นที่จริงและวัสดุธรรมชาติในการสร้างงาน Land Art ขนาดใหญ่

2. ด้านการนำเสนอแนวคิด

ผลงานของผู้วิจัย นำเสนอแบบนามธรรม (Abstract) ผ่านสัญลักษณ์ของคลื่น การเคลื่อนไหว และสีที่สื่อถึงมหาสมุทร

Eliasson นำเสนอผ่านประสบการณ์ตรงที่ผู้ชมสามารถมีปฏิสัมพันธ์กับผลงาน

Denes นำเสนอผ่านการจัดการพื้นที่จริง สร้างความขัดแย้งระหว่างธรรมชาติกับเมือง

3. มิติการสื่อสารกับผู้ชม

ผลงานของผู้วิจัย สร้างการตีความผ่านภาพ 2 มิติ เปิดโอกาสให้ผู้ชมจินตนาการและตีความตามประสบการณ์ส่วนตัว

Eliasson สร้างประสบการณ์แบบองค์รวมที่ผู้ชมสามารถรับรู้ได้ด้วยประสาทสัมผัสหลายด้าน

Denes สร้างผลกระทบต่อการรับรู้ผ่านขนาด และสเกลของงานที่ใหญ่โต

4. ประเด็นสิ่งแวดล้อมที่นำเสนอ

ผลงานของผู้วิจัย เน้นประเด็นการเปลี่ยนแปลงของมหาสมุทรและภาวะโลกร้อน

Eliasson มุ่งเน้นการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในภาพรวม

Denes นำเสนอความขัดแย้งระหว่างการพัฒนาเมืองกับธรรมชาติ

5. ความเป็นเอกลักษณ์

ผลงานของผู้วิจัยใช้เทคนิคภาพพิมพ์แบบดั้งเดิมสื่อสารประเด็นร่วมสมัย สร้างความเชื่อมโยงระหว่างวัสดุธรรมชาติ (ไม้) กับประเด็นสิ่งแวดล้อม ใช้ความเป็นนามธรรมสร้างพื้นที่ให้ผู้ชมตีความสะท้อนมุมมองเฉพาะของภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ต่อปัญหาสิ่งแวดล้อมทางทะเล

การศึกษาเปรียบเทียบนี้แสดงให้เห็นว่า แม้ศิลปินแต่ละท่านจะมีวิธีการนำเสนอที่แตกต่างกัน แต่ทั้งหมดมีเป้าหมายร่วมกันในการสร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับปัญหาสิ่งแวดล้อม โดยผลงานของผู้วิจัยมีความโดดเด่นในการใช้เทคนิคดั้งเดิมสื่อสารประเด็นร่วมสมัย และการสร้างพื้นที่ให้ผู้ชมตีความผ่านความเป็นนามธรรม

ตาราง 1 การวิเคราะห์ผลงานของผู้วิจัยกับศิลปินท่านอื่นที่สร้างสรรค์ผลงานเกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อม

ประเด็นวิเคราะห์	ผลงานของผู้วิจัย	ผลงานของ Olafur Eliasson	ผลงานของ Agnes Denes
ชื่อผลงาน	Somewhere else: Dream of Ocean, 2024	<i>Radiant existence sphere</i>	<i>Wheatfield – A Confrontation, 1982</i>
เทคนิค	ภาพพิมพ์แกะไม้บนกระดาษ	แสง สี การจัดวางในพื้นที่	Land Art และวัสดุธรรมชาติ
รูปแบบ การนำเสนอ	ผลงานศิลปะ 2 มิติ เชิงนามธรรม	ผลงานศิลปะ 3 มิติ เชิงปฏิสัมพันธ์	การจัดการพื้นที่จริงขนาดใหญ่
ประเด็นสิ่งแวดล้อม	การเปลี่ยนแปลงของนิเวศสิ่งแวดล้อมร่วมสมัยและภาวะโลกร้อน	การเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ	ความขัดแย้งระหว่างธรรมชาติกับการพัฒนาเมือง
การรับรู้ของคนดูผ่านงานศิลปะ	การตีความผ่านสัญลักษณ์และจินตนาการ	ประสบการณ์ตรงผ่านการมีปฏิสัมพันธ์	การรับรู้จากการสัมผัสผลงานและพื้นที่ของผลงาน
องค์ประกอบหลัก	สีเข้ม (สีดำ สีน้ำเงิน) แสดงถึง โครงสร้างลายเส้นที่บิดเบี้ยว องค์ประกอบของภาพที่แสดงความเคลื่อนไหว	แสง สี แสดงถึงสภาพแวดล้อม	พื้นที่และวัสดุจริง แสดงถึงพืชและวัสดุธรรมชาติ
การสื่อความหมาย	สัญลักษณ์เชิงนามธรรม	ประสบการณ์เชิงประจักษ์	การเผชิญหน้ากับความจริง

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง "Somewhere else: Dream of Ocean: การตีความศิลปะเชิงนามธรรมในบริบทสิ่งแวดล้อมร่วมสมัย" สามารถสรุปผลการวิจัยได้ ดังนี้

1. ด้านการสร้างสรรคผลงาน

ผลงาน "Somewhere else: Dream of Ocean" สร้างสรรค์ด้วยเทคนิคภาพพิมพ์แกะไม้ ขนาด 56 x 76 ซม. ใช้โทนสีเข้ม (สีดำและน้ำเงิน) ตัดกับสีขาว เพื่อสื่อถึงความลึกซึ้งและการเปลี่ยนแปลงของมหาสมุทร สร้างลวดลายและร่องรอยที่บิดเบือนเพื่อสะท้อนการเคลื่อนไหวและความไม่แน่นอนของสภาพแวดล้อมทางทะเล

2. ด้านแนวคิดและการตีความ

ถ่ายทอดประเด็นภาวะโลกร้อนและการเปลี่ยนแปลงของมหาสมุทรผ่านภาษาศิลปะเชิงนามธรรม สร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับปัญหาสิ่งแวดล้อมทางทะเลผ่านการใช้สัญลักษณ์และองค์ประกอบศิลป์ กระตุ้นให้ผู้ชมเกิดความรู้สึกกังวล สงบ และใคร่ครวญต่ออนาคตของสิ่งแวดล้อม

3. ด้านการนำเสนอและการเผยแพร่

ผลงานได้รับการคัดเลือกแสดงในนิทรรศการนานาชาติ "Dream of Ocean: Sunrise on the Sea" จัดแสดง ณ Nordic Contemporary Art Center เมืองเซี่ยงไฮ้ ประเทศจีน เป็นหนึ่งในศิลปินที่ได้รับคัดเลือกจาก 9 ประเทศ

4. ผลกระทบและคุณูปการ

สร้างแนวทางใหม่ในการใช้เทคนิคภาพพิมพ์แบบดั้งเดิมสื่อสารประเด็นสิ่งแวดล้อมร่วมสมัย เต็มเต็มช่องว่างในการศึกษาบทบาทของศิลปะนามธรรมต่อการสร้างความตระหนักรู้ด้านสิ่งแวดล้อม นำเสนอมุมมองเฉพาะของศิลปินจากภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ต่อปัญหาสิ่งแวดล้อมทางทะเล

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยเรื่อง "Somewhere else: Dream of Ocean: การตีความศิลปะเชิงนามธรรมในบริบทสิ่งแวดล้อมร่วมสมัย" สามารถอภิปรายผลในประเด็นต่างๆ ดังนี้

1. บทบาทของศิลปะเชิงนามธรรมต่อการสื่อสารประเด็นสิ่งแวดล้อม

ผลงาน "Somewhere else: Dream of Ocean" แสดงให้เห็นว่าศิลปะเชิงนามธรรมสามารถสื่อสาร ประเด็นสิ่งแวดล้อมที่ซับซ้อนได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับแนวคิดของ Danto ที่ว่าศิลปะเชิงนามธรรมเปิดโอกาสให้ผู้ชมตีความในมิติที่ลึกซึ้ง การใช้สัญลักษณ์และองค์ประกอบศิลป์ในการสื่อสารช่วยให้ผู้ชมเข้าถึงประเด็นสิ่งแวดล้อมผ่านประสบการณ์ทางสุนทรียะ

2. การบูรณาการเทคนิคดั้งเดิมกับประเด็นร่วมสมัย

การเลือกใช้เทคนิคภาพพิมพ์แกะไม้แสดงให้เห็นความเชื่อมโยงระหว่างวัฒนธรรมชาติกับประเด็นสิ่งแวดล้อม เป็นการสร้างความหมายในหลายระดับ การผสมผสานระหว่างเทคนิคดั้งเดิมกับการนำเสนอแบบร่วมสมัยสะท้อนให้เห็นการพัฒนาของศิลปะเชิงนิเวศในบริบทปัจจุบัน

3. ผลกระทบต่อผู้ชมและสังคม

การสร้างความตระหนักรู้ผ่านงานศิลปะสอดคล้องกับความเห็นของ Gablik ที่ว่าศิลปะ สามารถกระตุ้นให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางสังคม ผลงานสามารถสร้างการรับรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับปัญหาสิ่งแวดล้อมทางทะเลในระดับนานาชาติ ผ่านการจัดแสดงในนิทรรศการระดับนานาชาติ

4. มิติทางวัฒนธรรมและภูมิภาค

การนำเสนอมุมมองจากศิลปินเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เพิ่มความหลากหลายในการมองปัญหาสิ่งแวดล้อมระดับโลก การได้รับเลือกให้แสดงในนิทรรศการนานาชาติ แสดงให้เห็นถึงความสำคัญของการแลกเปลี่ยนมุมมองทางวัฒนธรรมในประเด็นสิ่งแวดล้อม

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาผลกระทบระยะยาวของงานศิลปะต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมด้านสิ่งแวดล้อมของผู้ชม ต้องมีการติดตามผลในระยะยาว ควรมีการศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับการใช้เทคนิคศิลปะแบบอื่นๆ ในการสื่อสารประเด็นสิ่งแวดล้อม

จากการอภิปรายผล แสดงให้เห็นว่างานวิจัยนี้ไม่เพียงแต่สร้างองค์ความรู้ใหม่ในการใช้ศิลปะเชิงนามธรรมเพื่อสื่อสารประเด็นสิ่งแวดล้อม แต่ยังเปิดพื้นที่ให้กับมุมมองจากภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ในการร่วมสนทนากับปัญหาสิ่งแวดล้อมระดับโลก

เอกสารอ้างอิง

- Arnheim, R. (1969). *Visual thinking*. University of California Press.
- Artishock Revista. (2020). *Agnes Denes: Pioneer of environmental art movements*. Artishock Revista, 11.
- Berleant, A. (1992). *The aesthetics of environment*. (pp. 156-172). Temple University Press.
- Danto, A. C. (1981). *The transfiguration of the commonplace: A philosophy of art*. Harvard University Press.
- Denes, A. (1982). *Wheatfield: A confrontation* [Land art installation]. Battery Park, Manhattan, New York.
- Dewey, J. (1934). *Art as experience*. Minton, Balch & Company.
- Eliasson, O. (2022). *Radiant existence sphere* [Mixed media sculpture]. Studio Olafur Eliasson, Berlin.
- Gablik, S. (1991). *The reenchantment of art*. (pp. 78–92). Thames and Hudson.
- Intergovernmental Panel on Climate Change. (2021). *Climate change 2021: The physical science basis. Contribution of Working Group I to the Sixth Assessment Report of the Intergovernmental Panel on Climate Change*. (pp. 3–15). Cambridge University Press.
- Kagan, S. (2011). *Art and sustainability: Connecting patterns for a culture of complexity*. transcript Verlag.
- Min'an, Y. (2024, October 29). *Blue Dream 2024 International Contemporary Art Exhibition*. 52hrrt. https://www.52hrrt.com/zqts/n/w/info/G1730187134621#_t=1730211816277
- National Aeronautics and Space Administration. (2023). *Climate change and global warming*. (pp. 127–145). NASA Goddard Institute for Space Studies.
- Olafur Eliasson. (1967). *Biographical information*. Studio Olafur Eliasson.
- Olafur Eliasson. (2022). *Radiant existence sphere*. Olafureliasson. <https://olafureliasson.net/artwork/radiant-existence-sphere-2022/>
- Pau, B. (n.d.). *Wheatfield – A confrontation and its monumental legacy*. circa.art. <https://circa.art/wheatfield-a-confrontation-and-its-monumental-legacy/>
- Steffen, W., Rockström, J., Richardson, K., Lenton, T. M., Folke, C., Liverman, D., Summerhayes, C. P., Barnosky, A. D., Cornell, S. E., Crucifix, M., Donges, J. F., Fetzer, I., Lade, S. J., Scheffer, M., Winkelmann, R., & Schellnhuber, H. J. (2018). *Trajectories of the Earth System in the Anthropocene*. *Proceedings of the National Academy of Sciences*, 115(33), 8252-8259.
- TheCollector. (2023). *Agnes Denes: Environmental art pioneer*. TheCollector, 10.